

Національний технічний університет
України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»

Факультет менеджменту та маркетингу

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ

АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ІНОЗЕМНИХ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ» ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК» У 2024 РОЦІ

Оновлення освітньо-професійної програми (ОПП) «Фінансовий менеджмент» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» у 2024 році здійснювалося з урахуванням чинного Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для першого (бакалаврського) рівня, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 729 від 24 травня 2019 року, а також із врахуванням проєкту оновленого стандарту 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Процес відбувався в умовах воєнного стану в Україні, що зумовило необхідність адаптації програми до ендегенних викликів, пов'язаних із безпековою ситуацією, та екзогенних факторів, зокрема глобальних тенденцій розвитку інформаційного суспільства та ринкових вимог. Такий підхід мав на меті забезпечення високого рівня ефективності підготовки фахівців, здатних відповідати сучасним потребам фінансового сектору в умовах швидкої цифровізації, інтеграції до Європейського Союзу та зростання попиту на інноваційні фінансові рішення.

У процесі перегляду та оновлення ОПП «Фінансовий менеджмент» робоча група провела ґрунтовний аналіз діючих освітньо-професійних програм, що є аналогами, як в Україні, так і за кордоном. Зокрема, було проаналізовано програми провідних європейських університетів, таких як Kozminski University у Польщі, де акцент зосереджено на корпоративних фінансах і міжнародному обліку, та Aalborg University у Данії, що спеціалізується на цифрових фінансах, а також вітчизняні програми, які переважно представлені у західних і південних регіонах України. Аналіз засвідчив, що в Україні спостерігається певна регіональна нерівномірність у пропозиції подібних освітніх програм, що підкреслює актуальність розвитку таких ініціатив у інших регіонах. Саме тому оновлення ОПП «Фінансовий менеджмент» реалізується на базі кафедри економічної кібернетики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», що дозволяє врахувати специфіку та масштабність ринку праці та його потребу у фахівцях із гібридними компетентностями, які поєднують фінансову експертизу з навичками у сфері інформаційних технологій.

Доповнення програми передбачає інтеграцію сучасних дисциплін, таких як фінансові технології (fintech), управління зеленими фінансами та європейські стандарти фінансової звітності, що відображає екзогенні тенденції глобалізації та сталого розвитку. Водночас воєнний стан в Україні зумовлює необхідність включення до навчального плану модулів, пов'язаних із оцінкою воєнних ризиків і страхуванням у кризових умовах, що є унікальним ендегенним викликом для української фінансової освіти. Таким чином, оновлення ОПП «Фінансовий менеджмент» спрямоване на формування конкурентоспроможних фахівців, які здатні ефективно працювати в умовах трансформації фінансового сектору, відповідаючи як локальним, так і глобальним вимогам ринку праці.

ОПП вітчизняних університетів:

Назва	Заклад вищої освіти
Фінансовий менеджмент	ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ "УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА", м. Івано-Франківськ https://ukd.edu.ua/specialty/finans-bankivski-sprava-ta-strakhuvannya
Фінансовий менеджмент	ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ м. Тернопіль https://www.wunu.edu.ua/opp/2024_OPP/bakalavr/ffo/072_finans_men_bak_2024.pdf
Фінансовий менеджмент та банківська справа	КАРПАТСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АВГУСТИНА ВОЛОШИНА, м. Ужгород https://kau.com.ua/perelik-osvitnih-program-dlya-vstupu/
Фінансовий менеджмент	ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА, м. Львів https://financial.lnu.edu.ua/osvitnia-prohrama-finansovyy-menedzhment
Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування	ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Одеса http://oneu.edu.ua/finans-finansoviy-menedzhment-ta-strakhuvannya/
Фінансовий менеджмент	ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ, м. Миколаїв https://chmnu.edu.ua/osvitni-programi/

У межах проведеного аналізу освітніх програм особливу увагу було зосереджено на ідентифікації та оцінці наявності компетентностей, які є критично важливими для успішної професійної діяльності у сфері фондового ринку. Це обумовлено тим, що, попри широку охопність спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», фондовий ринок є специфічним сегментом, що вимагає від фахівців не лише фундаментальних знань з фінансів, але й глибокого розуміння його інструментів, механізмів функціонування, регуляторного середовища та особливостей аналізу.

Розгляд індивідуальних компетентностей в контексті окремих освітніх програм фінансового профілю є особливо значущим з огляду на зростаючу складність фінансових інструментів та технологій, а також посилення конкуренції на ринку праці. Наявність чітко сформульованих та цілеспрямовано розвинутих компетентностей у сфері фондового ринку в освітній програмі є ключовою передумовою для забезпечення конкурентоздатності випускників та їхньої здатності ефективно виконувати професійні завдання.

Детальний аналіз наявних у освітніх програмах компетентностей, що стосуються фондового ринку, надає можливість оцінити їх відповідність сучасним вимогам ринку праці та визначити потенційні напрями для вдосконалення ОПП «Фінансовий менеджмент» з метою забезпечення якісної підготовки висококваліфікованих фахівців у цій важливій сфері фінансової діяльності.

ОПП зарубіжних університетів:

Назва	Заклад вищої освіти
<i>Bachelor of Science in Financial Management</i>	University of Economics in Bratislava (Словаччина) https://euba.sk/en/study-programmes/bachelor/financial-management
<i>BSc in Finance and Management</i>	University of Riga (Латвія) : https://lu.lv/en/study/bachelor/finance-and-management
<i>Bachelor of Business Administration (BBA) in Finance</i>	University of Applied Sciences in Wiener Neustadt (Австрія) https://fhwn.ac.at/en/study-programmes/business/bachelor/finance
<i>BSc in Financial Management and Services</i>	Aalborg University (Данія) https://en.aau.dk/education/bachelor/financial-management-services
<i>Bachelor in Financial Management</i>	Kozminski University (Польща) https://kozminski.edu.pl/en/programs/bachelor/financial-management
<i>BSc in Economics and Financial Management</i>	University of Siena (Італія) https://unisi.it/en/study/bachelor/economics-and-financial-management

За результатами проведеного аналізу встановлено, що вітчизняна освітня програма «Фінансовий менеджмент» відрізняється комплексним підходом до вивчення фінансової системи, з особливим акцентом на управлінні активами та ресурсами суб'єктів господарювання в контексті банківської справи, страхування та фондового ринку. Порівняльний аналіз із закордонними освітніми програмами аналогічного спрямування виявив ряд ключових відмінностей від програми, що пропонується в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Так, у закордонних ОП спостерігається тенденція до менш деталізованого вивчення страхування та банківської справи, а фондовий ринок переважно розглядається в контексті інвестиційної діяльності, а не як самостійний та повноцінний напрям дослідження. Крім того, закордонні програми демонструють більшу інтеграцію фінансових дисциплін з менеджментом, акцентуючи увагу на управлінні бізнесом в цілому, що, однак, може призводити до певної втрати цілісного розуміння функціонування фінансової системи як такої. Банківська справа в закордонних ОП часто розглядається переважно через призму фінансування бізнесу, а фондовий ринок – фрагментарно, переважно в контексті управління активами. Окремі закордонні програми характеризуються високим рівнем спеціалізації, зосереджуючись на таких аспектах, як інновації, адміністрування або окремі напрями бізнесу, проте можуть бути менш універсальними, що пояснюється глибшим аналізом економічних основ фінансів та недостатнім охопленням усього спектру фінансових сфер. Таким чином, вітчизняна ОП «Фінансовий менеджмент» вирізняється збалансованим підходом до вивчення ключових сегментів фінансової системи, включаючи банківську справу, страхування та фондовий ринок, у контексті управління фінансами підприємства, тоді як закордонні аналоги, демонструючи певні переваги в інтеграції фінансів з менеджментом, можуть поступатися в глибині вивчення окремих складових фінансової системи та їх взаємозв'язку.

***Порівняльна таблиця за основним фокусом освітніх
програм***

Програма	Основний фокус	Ключові теми	Особливості
КПІ (Україна)	Управління активами та ресурсами, фінансова система	Фінансовий менеджмент, банки, страхування, фондовий ринок	Широкий охоп, універсальність, локальний контекст
Bratislava (Словаччина)	Фінансовий аналіз і капітал	Аналіз звітності, управління капіталом, банківська справа	Аналітичний підхід, банківський акцент
Riga (Латвія)	Фінансове управління та бізнес	Управління, інвестиції, фінансові ринки	Бізнес-інтеграція, інвестиційний фокус
Wiener Neustadt (Австрія)	Фінансове планування та ризики	Бюджетування, управління ризиками, міжнародні фінанси	Практичність, глобальний контекст
Aalborg (Данія)	Фінансові послуги та цифра	Послуги, управління активами, цифрові технології	Інноваційність, сучасні тренди
Kozminski (Польща)	Корпоративні фінанси та стратегії	Корпоративне фінансування, облік, стратегічне планування	Корпоративний акцент, міжнародні стандарти
Siena (Італія)	Економіка та портфельний менеджмент	Економічний аналіз, ринки, управління портфелем	Економічна база, інвестиційна спеціалізація

Аналіз порівняльних характеристик освітніх програм підтверджує, що вітчизняна ОП «Фінансовий менеджмент» вирізняється широтою охоплення, інтегруючи в свій зміст чотири ключові напрями: управління фінансами, банківську справу, страхування та фондовий ринок. Така комплексна структура забезпечує програмі універсальність, надаючи випусникам фундаментальні знання та широку перспективу щодо функціонування фінансової системи в цілому. Означене, формує міцну основу для подальшого професійного розвитку в будь-якому з обраних напрямів, а також сприяє кращому розумінню взаємозв'язку між різними сегментами фінансового ринку. У контексті динамічного розвитку економіки України, така універсальність може стати значною конкурентною перевагою випусників, забезпечуючи їхню гнучкість та адаптивність до мінливих потреб ринку праці.